

OP DE NIEUWE **RASSENLIJST** VOOR SUIKERBIETEN STAAN DRIE NIEUWE RHIZOMANIERESISTENTE RASSEN EN TWEE RASSEN MET EEN RESISTENTIE TEGEN WITTE BIETENCYSTEALTJES.

VIJF NIEUWE BIETENRASSEN

Emilia KWS hoogste financiële opbrengst

Op de Aanbevelende Rassenlijst voor suikerbieten 2009 staan vijf nieuwe rassen: drie in de categorie rhizomanieresistente rassen en twee in de categorie witte bietencystealtjesresistente rassen. Bij de aaltjesresistente rassen is een forse vooruitgang in financiële opbrengst geboekt.

Al enkele jaren zijn alle aangeboden rassen rhizomanieresistent. De prestaties van deze rassen waren op een bepaald moment gelijk of zelfs beter dan die van standaardrassen. Daarom is besloten volledig over te stappen op rassen met deze resistentie. De teler kan nu kiezen uit drie categorieën: 1. rassen voor teelt op percelen zonder aantasting van rhizoctonia of witte bietencystealtjes; 2. rassen voor teelt op percelen met rhizoctonia; 3.

In de nieuwe aanbevelende rassenlijst zijn 19 suikerbietenrassen opgenomen. Telers moeten al ruim voor het zaaien een keus uit deze rassen maken.

FOTO'S: MARK PASVEER

rassen voor teelt op percelen met witte bietencystealtjes. Binnen deze categorieën is de financiële opbrengst het belangrijkste criterium.

Geen rhizoctonia of aaltjes

Binnen categorie 1 kan de suikerbietenteler nu kiezen uit 13 rassen (tabel 1). Daarvan zijn er drie nieuw: Emilia KWS, Debora KWS en Havik (SESVanderHave). Deze hebben een hoog suikergehalte. Het cijfer voor grondtarra is gunstig bij Debora KWS en Havik, dat voor vroegheid van grondbedekking bij Emilia KWS en Havik. Havik scoort ook goed met een laag aminoN- en K+Na-gehalte.

In deze categorie geeft het nieuwe ras Emilia KWS nu de hoogste financiële opbrengst, gevolgd door Coyote en Debora

Telers kiezen een ras dat op hun percelen de hoogste financiële opbrengst levert. Benodigde resistenties zijn doorslaggevend bij de keuze van het geschiktste ras.

KWS. De verschillen op de lijst zijn klein; maar liefst zes rassen scoren het verhoudingsgetal 100. Shakira en Cadenza blijven de rassen met het hoogste suikergehalte. Voor vroegheid grondbedekking scoren Sinfonia en Cadenza het hoogst.

Rhizoctonia

De categorie rhizoctoniaresistente rassen is met vier rassen kleiner dan vorig jaar (tabel 1). Piranha en Solano hebben de hoogste financiële opbrengst. Zanubia heeft de laagste, vooral vanwege een lager suikergehalte. Een ras met een duidelijk hoog suikergehalte ontbreekt nu. Solano staat vrij hoog boven de grond.

De resistentie van rassen tegen rhizoctonia is niet volledig. Plantwegval in het jonge plantstadium wordt niet voorko-

1. Vijf nieuwe suikerbietenrassen

overzicht van eigenschappen bij rhizomanieresistente suikerbietenrassen, bepaald op proefvelden zonder besmetting met rhizoctonia of witte bietencystealtjes

rubricering ²⁾	rasnaam	waardering vroegheid grondbedekking	kophoogte ³⁾	grondtarra	verhoudingsgetallen (gem. 2005-'08) ²⁾						
					gehalte aan K + Na	aminoN	suikergehalte	WIN	wortelopbrengst	suikeropbrengst	financiële opbrengst ⁴⁾
rassen voor de teelt op percelen zonder rhizoctonia en witte bietencystealtjes											
A	Coyote	7,5	M	102	98	91	99	100	103	102	102
A	Michella	6	M	93	90	105	97	100	105	102	101
A	Rosadonna	7,5	M	89	101	89	98	100	102	101	101
A	Rosabelle	7,5	M	100	97	92	98	100	103	101	100
A	Rosanova	7,5	M	96	98	88	100	100	99	99	100
A	Rosagold	8	M	101	98	97	97	100	104	101	100
A	Shakira	6,5	M	104	101	110	104	100	95	98	100
A	Zanzibar	7,5	M	101	100	89	98	100	102	100	100
B	Cadenza	8,5	M	114	103	121	104	100	94	98	99
B	Sinfonia	8,5	M	101	110	108	100	99	100	99	98
N	Emilia KWS	8	M	109	91	100	102	101	100	102	103
N	Debora KWS	5,5	M	86	96	107	102	100	99	100	102
N	Havik	8	M	87	86	92	103	101	94	97	100
rassen voor de teelt op percelen met rhizoctonia											
A	Piranha	8	M	93	97	87	99	100	96	95	95
A	Solano	8,5	H	94	97	88	99	100	96	95	95
A	Arrival	8	M	95	97	86	99	100	95	94	94
B	Zanubia	9	M	107	94	90	97	100	96	93	92
rassen voor de teelt op percelen met witte bietencystealtje											
N	Theresa KWS	6,5	M	96	89	106	102	101	94	96	98
N	Margitta	6,5	M	91	92	101	99	100	94	93	93

hoge cijfers of getallen betekenen vroege grondbedekking, veel meegeleverde grond, veel K+Na en veel aminoN.

¹⁾ rubricering in de rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras.

²⁾ de verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van rassenlijst 2008.

³⁾ kophoogte: L = laag; M = gemiddeld; H = hoog boven de grond.

⁴⁾ voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 65 ton/ha; suikergehalte 16,5 %; aminoN 15 mmol/kg biet; K+Na 45 mmol/kg biet en grondtarra 6 %.

bron: Productschap Akkerbouw

Alle rassen op de rassenlijst zijn rhizomanieresistent. Binnen de categorie enkelvoudig resistente rassen kan de teler kiezen uit 13 rassen. Daarvan zijn er drie nieuw: Emilia KWS, Debora KWS en Havik (SESVanderHave). Alle drie hebben een hoog suikergehalte.

men door deze rassen te telen. De rassen zijn partieel alleen resistent tegen wortelrot. Er kunnen nog rotte bieten voorkomen bij deze rassen, zij het minder dan bij de vatbare. Onderling verschillen de rassen weinig in resistentieniveau.

Het advies is om rhizoctoniaresistente rassen in te zetten als in het gebied voorheen rhizoctonia is opgetreden, vaak in het Zuidoosten en Oosten op lichtere grond. Ook als veel mais in het bouwplan voorkomt is het verstandig te kiezen voor een rhizoctoniaresistent ras. Op proefvelden in risicogebieden bleek dat resistente rassen vaak betere opbrengsten realiseerden dan vatbare. Ook als er geen duidelijke symptomen zijn op de biet.

Witte bietencystealtjes

Dit jaar zijn er twee nieuwe rassen die resistent zijn tegen witte bietencystealtjes: Theresa KWS en Margitta. Theresa KWS was in 2008 al het meest uitgezaaide resistente ras, terwijl het toen nog niet op de rassenlijst stond. Nu is het ras drie jaar onderzocht en ook op de rassenlijst voor het eerst toegelaten.

De rassen met resistentie tegen witte bietencystealtjes zijn mét en zonder besmetting onderzocht. Daarom is een aparte tabel opgenomen met opbrengsten onder besmette omstandigheden. Op proefvelden zonder besmetting blijft de financiële opbrengst van Theresa KWS maar enkele procenten achter ten opzichte van de niet-resistente rassen (tabel 1). Het suikergehalte en de WIN zijn goed. De opbrengst van Margitta is lager, vooral door het lagere suikergehalte.

Onder zwaar besmette omstandigheden is de financiële opbrengst van There-

2. Twee nieuwe bietencystealtjesresistente rassen

overzicht van eigenschappen bij suikerbietenrassen met partiële resistentie tegen bietencystealtjes, bepaald op proefvelden besmet met witte bietencystealtjes

rubricering ¹⁾ en rasnaam	bca-toets ³⁾	verhoudingsgetallen (gem. 2005-'08) ²⁾			
		wortel-opbrengst	suikergehalte	suiker-opbrengst	financiële opbrengst ⁴⁾
N Theresa KWS	6	103	105	108	113
N Margitta	5	100	99	99	101
gemiddelde van de vatbare rassen	10	87	99	86	88

¹⁾ rubricering in de rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras.

²⁾ de verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van rassenlijst 2008.

³⁾ relatief aantal cysten in een klimaatkamertoets (10 = gemiddelde van de vatbare rassen; gemiddelde van 2004, 2005, 2007 en 2008).

⁴⁾ voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 65 ton/ha; suikergehalte 16,5 %; aminoN 15 mmol/kg biet; K+Na 45 mmol/kg biet en grondtarra 6 %.
bron: IRS

De rassen met een resistentie tegen witte bietencystealtjes zijn zowel met als zonder besmetting onderzocht. Daarom is een aparte tabel opgenomen met opbrengsten onder besmette omstandigheden.

sa KWS 25 procent hoger dan die van de vatbare rassen (tabel 2), bij Margitta is dat 13 procent. Afhankelijk van droogte in een jaar en droogtegevoeligheid van het perceel kan het al vanaf een lichte besmetting uit om een resistent ras te telen.

De resistentie tegen het witte bietencystealtje van de rassen Theresa KWS en Margitta is niet volledig. De vermeerdering van bietencystealtjes is weliswaar 50-70 procent lager dan bij vatbare rassen, maar afhankelijk van de begindichtheid kunnen deze rassen dus toch nog voor een vermeerdering zorgen. Uit klimaatkamertoetsen blijkt ook dat er minder cysten op de wortels worden gevormd dan bij vatbare rassen. Tevens bevatten de cysten minder eieren en larven.

Kophoogte

De kophoogte werd voorheen weergegeven met een verhoudingsgetal. Vanaf 2009 wordt de kophoogte ingedeeld in drie klassen: hoog (H), gemiddeld (M) en laag (L) boven de grond. Dit correspondeert met een verhoudingsgetal van respectievelijk hoger dan 110, tussen 90 en 110 en lager dan 90. Op zware kleigrond kan laag boven de grond een nadeel zijn door de grotere kans op veel grondtarra. Hoog boven de grond kan op de lichte grond nadelig zijn, doordat de biet makkelijker wordt omgestoten bij het rooien. In de praktijk zijn kleine onderlinge verschillen niet echt van belang.

Noud van Swaaij

Cysten van het witte bietencystealtje op wortels van de biet. Belangrijk is op tijd bodemonsters te nemen en te kiezen voor een witte bietencystealtjesresistent ras vanaf een lichte besmetting.

Door rhizoctonia aangetaste biet. Advies: neem geen risico, maar zaai een rhizoctoniaresistent ras als problemen worden verwacht. Dit speelt vooral op lichtere grond in het Zuidoosten en Oosten.